



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Per quid differant inuicem signum naturale, & arbitrarium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

contrariam sententiam à tota Academia Parisiensi damnatam. Quæ testimonia idcirco congeffi, quia defunt, qui Angelo essentiam suam esse censent signum formale, quo Deum, aliaque obiecta cognoscit.



TRACTATUS II.

De signo naturali, & arbitrario.

CAPVT I.

Per quid differant inuicem signum naturale, & arbitrarium.

- I  **S**IGNVM esse diuidendum in naturale, & arbitrarium auctor est Aristoteles 1. de interpret. cap. 1. Augustin. lib. 2. de doctrina Christiana cap. 2. Magister in 4. dist. 1. & cum illis omnes scolastici: vt operæ pretium non sit, eos sigillatim referre in confirmationem adeo celebris, confessæque diuisionis. Signum naturale est, quod ex natura sua, & per se rem representat, vt cognitio obiectum cognitum, effectus causam, cuius est imitatio, causa è contrario effectum, quem sibi similem producit. Signum arbitrarium, vel ad placitum, aut ex instituto est, cui extrinsecus, & ex hominum Deivè ipsius institutione, & arbitrio conuenit, quod quidpiam significet: vt hæc vox, *homo*, respectu animalis rationalis, cui representando ita destinata est, vt si libuisset hominibus belluam significaret, aut lapidem.
- 2 Potissima autem præsentem circa diuisionem difficultas est, quidnam sit illud, in quo consistit signum arbitrarium, & à naturali dissidet? Bonauentura in 4. dist. 1. q. 2. Scotus ibidem, Petrus Bruxellensis in prædic. q. 1. art. 5. pluresque Thomistæ, quos suppressis referunt nominibus Hurtadus, & Arriaga inferius significationem arbitriam volunt esse sitam in relationibus quibusdam entitati vocum, aut nutuum superadditis. Cæterum diuisi sunt hi auctores: alij enim contendunt, relationes eas esse rationis solius, & duntaxat ficitias: alij reales, seu prædicamentales quosdamque modos positiuos vocibus, aut nutibus inexistentes: alij denique, esse modos, nec solius rationis, nec reales, aut physicos sed morales, & medios.
- 3 Cæterum quod imprimis significatio vocum (par autem est ratio, quorumuis aliorum signorum ex instituto) haud ponenda sit in relatione vlla ficitia suaderetur primò: quia Deus plura ad placitum instituit, vt cum Genes. 9. iridem esse voluit signum fœderis inter se, & genus hominum: at Deus fingere non potuit: significatio igitur arbitraria consistere nequit in relatione ficitia, & commentitia. Rursus hæc vox, *leo*, significare potest animal rugibile, præscindendo certè ab omni ficitione, & errore: quæ enim in hoc repugnantia terminorum apparere potest, quid incommodi?
- 4 Deinde, quod non sit constituenda significatio arbitraria vocum, aut rerum in relatione prædicamentali realiue superaddita probatur primò. Si significatio isthæc in modo reali consistit, qui significationem voci impertit, is in ea modum illum realem producat, necesse est: alit eum producere ne-

P. Lyncei Philosophia. Tom. I.

quit: siquidem primus linguæ cuiusque parens vocibus (etiam futuris significationem impertit: modum autem nullum in eis producit: quando namque? an anteaquam proferantur) & sic modus existit sine subiecto suo, eiusque existentiam actualem minimè postulabit, quo nil magis absurdum: an cum proferuntur longo post tempore? atque ita auctor idiomatis vita functus, & non exiens poterit nihilominus causare, & operari; quod etiam est absolum, & minime concedendum. Adhæc, similitudo naturalis, & physica, merito cuius vna res alij similis in modore aliter distincto sita non est, vt lib. 3. met. tract. 6. aduersus Thomistas probandum est: ergò nec similitudo, seu representatio arbitraria, quæ vocem facit obiecto similem, eiusque imaginem: omnia enim argumenta, quæ contrà priorem similitudinem modalem obicienda sunt in loco contrà posteriorem eandem habent energiam, ac vim.

Vltèrius aduersariorum aliqui præsertim Caietan. 1. p. q. 28. art. 1. Ægidius in 1. dist. 27. q. 3. & Scotus quodlib. 13. artic. 3. quò melius suam defendant sententiam, & cohærentius procedant. conceptum mentis nostræ volunt, non per seipsum sed per relationem sibi realiter superadditam esse signum sui obiecti. At hoc est ipsa, vt sic dixerim, falsitate falsius: conceptus enim noster seipso cognoscit obiectum suum, & quin illud cognoscat, esse non potest de potentia Dei absoluta: ergò & per se illud essentialiter significabit. Cui denique per entitatem quandam moralem, inter ens reale, & rationis median, explicant significationem arbitriam vocum, eademque ratione dominium, debitum, subiectionem, adoptionem, & alia similia explicari posse arbitrantur, me iudice in modos modòvè Thomisticos fermè labuntur, & impugnationibus aduersus eos fieri solitis obnoxij sunt: nulla autem melior, aut validior, quam inutilitas illius inintellegibilis entitatis, & quod ea sine significatio vocum optimè potest enucleari, vt ex infra dicendis clarebit.

Alij ergò docent, significationem arbitriam, & ex instituto non consistere in relationibus vllis, sed in fundamento relationum, quales ea cunque sint, & siuè reales, siue rationis, siue physica, siue morales, siuè distinctæ, ac superadditæ, siuè omnino indistinctæ, aut, quod perinde est, in aggregato per accidens ex entitate vocis, & voluntatis imponentis, & instituentis illam moraliter perseverante, & non retractata, aut quod eodem etiam redit, in denominatione quadam extrinseca duas illas res complectente. Ita Rodericus de Arriaga disp. 13. log. sect. 1. Franciscus Alfonsus lib. 5. institut. dialecticarum cap. 9. n. 10. ad finem. Compton. disp. 41. log. sect. 2. n. 1. Petr. Hurtadus disp. 8. log. sect. 2. §. 8. Franciscus de Ouedo controuerf. 8. log. punct. 2. Idem etiam indicant Alexander Alensis 4. p. q. 1. in 1. Ledesma 1. p. q. 1. art. 2. dub. 3. & alij antiquiores.

Quominus tamen hæc mihi ardeat opinio, duo faciunt argumèta: Primum sic habet. Si significatio vocis, quæ ea cunque sit, in aggregato per accidens collocetur, certè non poterit nõ consistere simul in voce, & voluntate imponentis non retractata, nec non ipsa re, cui imponitur, & accommodatur. Sequela probatur: quia similitudo naturalis non in solo fundamento, & ratione fundandi, verum etiam in termino iuxta aduersarios formaliter consistit: similiter ergo similitudo artificialis, siue arbitraria non in sola voce, & ratione fundandi, nimi-

S 2 rum

rum imponentis voluntate, sed etiam in re significata formaliter consistit: tum etiam, quia paternitas iuxta eisdem, non in sola substantia patris, & actione præterita verum etiam in filio intime sita est: pariter ergo significatio vocis, qua cognitionem quodammodo parturit non in sola voce, & voluntate præterita eam instituentis, sed etiam in ipso obiecto quidditatiuè consistit. Consequens autem est in primis contra eos, quibuscum disceptamus. Deinde est per se, ac sponte sua absurdum: nam si consistit formaliter significatio vocis in ipsa, & voluntate primi institutoris, & obiecto, hoc item significari per vocem in iisdem tribus conceptibus formaliter situm erit: quapropter habitudo vocis ad rem significatam, & huius ad vocem erit omnino eadem: ac proinde, & vox significabit ex instituto seipsam, & res significata per vocem eodem modo à seipsa significabitur; haud secus ac si relatio similitudinis physica consistat formalissimè in utroque extremo fieri non poterit, quin Petrus v. g. sit similis prædicamentaliter sibi ipse, necnon Paulus sibi etiam ipsi eadem ratione, eademque de causa: quam expendere non est huius loci: eam vide si libet in Metaph. lib. 3. tract. 6. cap. 17. Non me latet, huius rationis vim declinari, si significatio vocis ita in iis tribus realiter consistere asseratur, ut ab iis virtualiter, aut iuxta aliorum phrasim formaliter distincta statuatur: sic enim alia formalitates assignari poterunt significationi actiue, & alia ei quæ dici solet passiuæ, prout ad vtriusque distinctionem aliquam satis est, adeoque ad vitandum incommodum, quod inferebatur paulo supra.

8

At enim eum qui sic disputauerit nihil opinor est, quod tutum præster à vi secundi argumenti, quod sic efformo. Belluæ signa ad placitum percipiunt: Nonne quotidie cernimus, canes nomina sibi imposita agnoscere? nonne voces, quibus ad prædam sequendam incitantur, ad hosti, aut ignoto oblatrandum sollicitantur, intelligere? nonne innumeros natus ex solo arbitrio significantes percipere? Porus teste Curtio elephantum habebat, qui procumbebat in genua, & se submittebat ad rectoris iussum, & imperium. Merthes Ægypti rex authore Rauisio cornicem habuit, quæ, quocunque vellet, ac iussisset ille, ferebat epistolas. Vrsam quoque mandanti Pythagoræ, ut sese abderet in latebras sylvarum, & nullum cunctorum laderet animalium paruisse prodit Cælius. ex veterum historiis ac monumentis: Quæ, & similia, si vera sunt, id arguunt in feris aliquam esse signorum ex instituto notitiam, & intelligentiam rudem saltem, & imperfectam. Porro si dicere, aut docere non possumus homines sine vsu, & cognitione horum signorum, qui fieri potest, ut absque eorum præsidio constet disciplina belluarum, cuius equidem non pauca sunt capaces. Elephantes enim discunt choreas agitare, & alterno terram pede artificiosè quaterere; imo etiam per funes incedere: fuitque, quod plus est, qui si fides habenda sit grauissimis authoribus, Græcarum litterarum ductus didicerit, atque hæc scripserit, *ipse ego hæc scripsi & spolia Cælica dicaui*. Paria referuntur de Cynocephalis in Ægypto. Psittacus hominum discit imitari voces, ut quotidie experimur: Id ipsum etiam legitur de turdo, quem habebat in deliciis Agrippina Claudij Cæsaris vxor. Ferunt item multi, quos inter Plinius lib. 10. cap. 43. Romæ fuisse coruum vsque adeo affectum humano sermone, ut matutinis omnibus in rostra deuolans Tiberium, Germanicum, & Drusum Cæsares nominatim, ac deinde populum salutarer. Quæ cum ita sint dubitari non potest, quin belluæ,

ac feræ signa ex instituto, & arbitraria calleant, ac dignoscant: atqui voluntatem ea signa instituentis non percipiunt: significatio igitur ad placitum in ea voluntate minimè consistit: minor probatur, belluæ nil spirituale percipere possunt, ut fatentur omnes Theologi disputantes, an Deus oculis corporeis diuinitus conspici possit, & quod nequeat vnanimi consensu statuentes: voluntas autem, qua de agimus in præsentia, est spiritualis, & incorporea ritu potentia, à qua promanat. Nec verò quicquam proderit, si quis fingat, significationem arbitrariam non formaliter in voluntate instituentis, sed in aliqua formalitate, aut relatione ab ea virtualiter, ac rationis beneficio distincta consistere: hæc enim formalitas seu relatio spiritualis est, non secus atque voluntas, qua cum identificatur: belluis ergo est imperceptibilis, ac supra earum comprehensionem.

Alij aliter prædictam confutant sententiam, & primo sic. Obiectum voluntatis instituentis vocem ad quidpiam significandum vix aut ne vix quidem intelligi, aut explicari potest, ubi significatio vocis instituta voluntatem instituentem essentialiter includat, atque in se cohibeat: Cedo enim inquirunt, quodnam sit illud obiectum, quid ea voluntas aliud velle potest, quam ut talis vox talem rem significet? hoc autem, quod est vocem ita significare, ipsam importat voluntatem non retractatam, ac moraliter perseverantem: hæc ergo seipsam dari volet. Ecquid autem esse potest minus vtile, & accommodatum ad tribuendam voci significationem, quam affectus, qui præter tendentiam in vocem, & rem secundum se non aliam habet, quam quæ subiicitur his voculis *volō meipsum*? Quo igitur huic incommodo non sit locus, significatio cuiuslibet vocis non tam in voluntate institutoris, quam in aliqua relatione, aut modo poni debet. Hoc argumento multum premi multos aduersariorum video. Sed & video, hunc in modum ei facile posse satisfieri.

Triplex est significatio cuiusque vocis: alia in actu primo remoto, quæ est mera non repugnancia vocis, ut rei accommodetur alicui: alia est in actu primo proximo, quæ facit, ut vox ab homine prolata eo ipso ducere valeat in cuiusdam rei scilicet subiectæ notitiam, & cognitionem: alia demum est in actu secundo, merito cuius vox non tantum potest ducere, sed actu ducit snum auditorem ad rem aliquam percipiendam, efficitque, ut talis obiecti talis cognitio, ut in loquente supponitur, sic etiam in audiente sequatur. Voluntas ergo instituentis, ac veluti animantis vocem non habet pro obiecto primam significationem, propterea quod hæc ab illa sit independens, & voci essentialis, nec pro obiecto sortitur secundam significationem, ut contrarium suadet argumentum: sed eam solummodo constituit: tantum ergo fertur velut in obiectum in tertiam, ac postremam significationem: non igitur in semetipsam præcisè, adeoque non sequitur id absurdi, & incommodi, quod inferebatur in argumento.

Urgebis tamen. Voluntas institutoris eam habet pro obiecto significationem, respectu cuius est efficax, seu quam efficaciter voci impertit: atqui non est efficax intuitu tertiæ significationis, quando supposita illa, dataque adhuc in potestate audientium fuerit, talis rei talem cognitionem in se excitare, vel non excitare, ac principis decreto obedire, vel contra stare: ea ergo voluntas tertiam significationem moraliter, aut physice non habet, nec habuit. Respondeo: voluntas illa eam pro obiecto sibi vendicat significationem, cuius gratia est

9

10

11

est efficax, si acceptetur ab iis, quibus innuitur, & intimatur: nec enim sola ea secundum se, sed ea ut denunciata, & recepta, atque probata voces significatiuas reddit: at prout ita sumpta efficaciter, & ineluctabiliter infert significationem in actu secundo, eamque voci communicat.

12. Ceterum insistes ulterius. Significatio in actu secundo claudit voluntatem imponentis vocem: hæc ergo voluntas, si velut obiectum sibi præstituit significationem in actu secundo, semetipsam, suamque existentiam physicam, aut certe moralem pro obiecto, seu termino fortietur: Antecedens suadetur: haud enim de consequentia potest esse dubium: ut vox in actu secundo significet, haud satis est, ut ea simul editur talis statim cognitio talis obiecti in audiente cieatur, & sequatur, alioqui quauis vox quoduis significabit obiectum; sed oportet ut ea cognitio vi vocis excitetur: vox autem eatenus accendere potest notitiam illam, quatenus significat in actu primo proximo: hæc igitur significatio in actu primo, ac proinde voluntas instituentis, per quam constituitur, nequit non inuolui in significatione in actu secundo, quod erat antecedens probandum. Respondeo: voluntas imponentis haud vult significationem in actu secundo, penes omne id quod includit, vel connotat; id enim esset semetipsum velle: sed tantum vult significationem in actu secundo, secundum id quod dependet à significatione in actu primo quasi efficienter, non tamen reduplicatiue, & in quantum dependet, ne semetipsam velit, contra fortassis quam necesse est, aut vtile. Quid? quod non est improbable, fieri posse sine vilo incommodo, ut ea voluntas, de qua lis, seipsam habeat pro obiecto inadæquato, & indirecto, sicut Angeli creatio, ubi sit in volitione Dei posita, semetipsam pro obiecto, inadæquato & indirecto respicit.

13. Secundo alij eandem impetunt sententiam hoc ariete. Homines vulgo percipiunt signa ad placitum: atqui voluntatem institutoris linguæ non retractatam, & moraliter perseverantem non cognoscunt: neque enim sciunt, nisi eorum pauci, quid sit moraliter perseverare prædictam voluntatem, quod namve sit eius obiectum, aut quæ qualivè sit ipsa ex modo tendendi in obiectum suum, anve significationem arbitriariam vocum constituat? quod indicio, ac signo esse potest, illam non inuolui in signis ex instituto ut talibus, aliàs his perceptis necesse esset, eam optime calleri.

14. Respondet in vberiore editione Petr. Hurtadus, non posse sensu percipi album materiale sine albedine, quoniam hæc est tota ratio illius videndi, ac sensibilibiter percipiendi: at album materiale intellectu posse cognosci absque albedine: proinde posse similiter cognosci signum arbitrium materiali-ter sumptum, quin reduplicatiue, & quoad significationem, ac voluntatem institutoris debeat percipi: atque hoc sufficere ut in alterius notitiam ducat. Sed profectò non sufficit: Quid enim mihi prodest percipere entitatem vocis, nisi ad quid sit instituta, & imposita, mihi subluceat? & certe alioqui qui nunquam Græcè didicit, Græcè loquentes intelliget. Verumenimverò, quantumvis ut supra non bene solvatur argumentum, non idcirco tamen ei succumbendum est ab aduersariis. Qui respondere possunt, si velint, voluntatem, de qua quæstio, quoad eius naturam, proprietates, ac principia clarè, & distinctè non oportere cognosci ab eo qui significationem vocis percipit, quantumvis in eius significatione inuoluatur illa, sed satis esse, ut ab eo

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

cognoscantur confusè, implicite, & solum quoad effectum formalem reddendi vocem significatiuam ex instituto. Hoc autem pacto quis est, qui eam non norit? Et quidem argumentum contrarium id habet vitij, ut nulli sententiæ eandem non facessat difficultatem, nisi fortassis nostræ, de qua haud ita post: Etenim vulgus hominum idioma quoque suum caller optimè, & tamen nescium passim est relationum earum rationis, nec non realium, atque entitarum moralium, in quibus alij, alique vocum significationem collocant.

15. Ipse arbitror, vocem constitui significatiuam ad placitum per speciem quandam impressam talis naturæ, & genij, ut statim, atque auditur, in talis obiecti talem cognitionem rapiat: cuius rei gratia notandum est primò, voluntatem Principis, qua statuit, ut audita quadam voce, certæ cuiusdam rei certa ac destinata cognitio in audiente excitetur, & in pronuntiante supponatur, efficere posse, ut semper audita ea voce talis habeatur cognitio: ea enim voluntas lex quadam est: cur ergò à subditis acceptata, & à Principe non retractata respectu sui obiecti efficax esse nequeat? Notandum est secundo, ea, quæ simul cognosci assolent, ita comparata inuicem esse, ut species impressa vnus in alterius cognitionem ducat, & alterius excitet speciem: sic audita prima syllaba totius illico dictionis, & audita prima dictione totius statim sententiæ reco damur: Quocirca, cum supposita institutione vocis, ea prolata, & audita talis obiecti conceptus semper supponatur, & excitetur, & quod consequens est, agnita tali voce talis conceptus talique obiectum simul cognoscitur, non erit, cur species eius vocis in talis conceptus, talisque obiecti notitiam non ferat. Hæc ergò species impressa ei, qui vocem audit, eam ad placitum significatiuam constituit. Proinde quod significatio vocum arbitraria, & ad libitum dici soleat, non ideo est, quia in arbitrio, & libito hominum formaliter consistit, sed quia ex eo quasi efficienter deriuatur.

16. Hæc sententia probatur primò: quoniam reliquæ quæ circumferuntur difficultati non satisfaciunt. Deinde per id est significatiua alterius vox aliquas, per quod in alterius notitiam ducere potest: atqui per speciem impressam proximè explicatam alterius intelligentiam, & cognitionem parere potest. Præterea in hac sententia est perquam facile explicatu, quatenus voces, & nutus belluis ad placitum significare possint, quantumvis belluæ significationem arbitriariam vocum, & nutuum formaliter non percipiant, quod authores aliarum sententiarum non præstant, nec possunt: Sicut enim, ut cognoscam aliquod obiectum, necesse non est, ut ipsammet cognitionem meam cognoscam, sed satis est, ut cognitio mihi insit ad hoc ut ea mihi obiectum representet suum; sic similiter, ut voces nutusque belluis ad placitum significant, non oportet, ut significationem arbitriariam vocum ex formaliter percipiant, sed satis superque est, ut ea significatio pro formali eis insit: At iis inhaeret, cum in specie impressa quidditatiue, & essentialiter consistat, pro eo atque explicatum, & declaratum manet.

17. Duo tamen sunt nostræ sententiæ nonnihil negotij facessitura, nisi explanetur Alterum eorum sic se habet. Omne signum ex instituto est instrumentale, & nullum est formale: si quod enim esset huius posterioris generis, maximè species expressa, aut impressa, quas tamen, non ex instituto, aut placito alicuius, sed potius suapte natura significare exploratum est: quamobrem ex eis haud conficitur, signum aliquod

arbitrarium esse formale: omne igitur, ut iam iam dictum, est instrumentale: hoc autem eius est natura, & conditionis ut nisi ut prius cognitum non significet, nec veluti manu ducat in alterius cognitionem: perperam ergo deliberatum est à nobis, vocem ex institutione, & impositione belluis significare, quin prius eius institutio, & impositio, & significatio ab illis quodammodo cognoscatur. At profecto signum arbitrarium, siue ad placitum non posse munus exercere suum, aut in alterius ducere cognitionem, nisi sit aliqua prius de eius impositione notitia docere videntur Augustin. in lib. de magistro, & cum eo Scotus in 4. dist. 1. q. 5.

18

Respondeo, signum instrumentale prius quidem debere cognosci, quam in cognitionem alterius conferat; ceterum opus non esse, ut ita præluceat quoad ipsam eius impositionem, aut significationem, sed satis superque esse, ut quoad suam entitatem, & penes id quod in eo est signum. Augustinus autem (quidquid sit de Scoto) hoc tantum vult, impositionem vocis instrumentaliter, & arbitrariè significantis oportere præcognosci, non formaliter, sed æquivalenter, quod perinde est, atque, quin verè cognoscatur, quia tamen eius effectus, nimirum significatio, audienti inexistit, eodem modo se habere in ordine ad cogendam obiecti sui notitiam, atque si reapse perciperetur: Hoc autem ultro largior; imò & paulo supra largitus sum, ubi aduersus P. Petrum Hurtadum dissererem, eiusque quandam impugnarem solutionem. Nihilominus hoc quod concedo minimè quidem obest nostræ sententiæ: quippè, quæ tota procedit de perceptione formali, & vera impositionis, & significationis arbitrarie, eamque, & non virtutalem, siue æquivalentem aut in actu exercito sumptam negat esse de ratione signi vllius instrumentalis. Hæc quamuis ita sint, diffiteri non possum, voces plerumque quoad earum significationem, & impositionem formaliter, & in actu signato etiam implicito, & confuso nobis innotescere, dum nobis aliquid significant: At hoc (quod fortasse, & non aliò respexere Augustinus, & etiam Scotus) nec generale est, sic ut ad belluas etiam, & feras possit extendi, nec in nobis etiam semper vsuuenit.

19

Alterum quod potest nobis obiici est, nullas esse species impressas in intellectu, aut sensu, adeoque frustra per illas explanari significationem arbitrarie vocum nutumque. Sed communior hac tempestate opinio est, eas dari. Deinde licet mihi sat probabile videatur, eas haud esse admittendas, quales illas adstruunt nunc innumeri Philosophi, ne dicam omnes, ut scilicet sint qualitates vicariæ obiectorum, atque ad cognitionem omnem exercendam simpliciter necessariae, ceterum omnino tenendum reor, alio sensu posse, ac debere eas recipi, nimirum si sint non aliud, quam facilitates quædam ex actibus relictæ ad eos iterum promptius, & expeditius meditandos. Eæ porro sic sumptæ, in intellectu quidem tum habitus, tum species impressæ dici sistent, in sensu verò nostro belluinoque, quæ est in utroque illarum imperfectio, & immaterialitas, solummodo species, nec tam habitus, quam imitationes quædam, & simulamina habituum.

CAPUT II.

An voces nostra inter signa arbitraria vel potius naturalia sint recensenda?

20

A Sfero primo. Significatio nominum omnium, siue ea sint primitiua, siue deriuatiua est ad

placitum & arbitraria. Ita Arist. 1. de interp. c. 1. sic inquiens; atque uti non eadē sunt apud homines litteræ sic neq; voces eadem sunt. Atqui voces non esse easdem apud omnes perinde est iuxta Aristot. ut eum in præsentī omnes interpretes exponunt, atque illas non ex se, & natura sua, quæ ubique gentium & quocunque tempore est inuariabilis, & eadem, esse significatiuas, sed potius ex arbitrio, & impositione hominum illis aliter, aliterque vtentium. Clarius idipsum docet cap. 2. ibi: nullum nomen est signum natura, sed cum est positum: nec non cap. 4. ibi: oratio omnis significatiua quidem est, at non ut instrumentum, sed ut institutio. Eiusdem etiam sententiæ est Aristotelis magister Plato, in Cratylo hæc in verba; necesse est consuetudinem aliquid conventionemque coniscere, conferreque ad eorum quæ sentimus, & loquimur expressionem: Nam si velis optime vir ad numerorum considerationem descendere, quo pacto speras, adeo propria reperitur te nomina, ut singulis numeris simile nomen attribuas, si non permiseris concessionem tuam, conventionemque auctoritatem aliquam circa nominum rationem habere. Et ibidem infra; mihi quidem & illud placet, ut nomina, quoad fieri potest, rebus similia sint. Vereor tamen ne forte, ut dicebat Hermogenes, tenuis quodam modo sit istius similitudinis usurpatio, cogaturque & onerosa hac re, conventionem scilicet, vi ad rectam nominum rationem. Eadem in opinione quoque sunt cæteri omnes philosophi, demptis antiquissimis nonnullis, quorum postea meminero.

21

Et quidem iure merito in ea omnes consentiunt. Perpetua namque & quotidiana liquet experientia, quodlibet vocabulum cuiuslibet imponi posse rei, nullamque rem esse, quæ non possit cuiusque subesse vocabulo. Rursus si vocum significatio est naturalis, nec eis ex arte, & consulto data, profecto omnes omnia callebunt idiomata, quantumvis peregrina, & nusquam antè audita: haud secus atque naturaliter omnes ex visione fumi in ignis, quem non vident, notitiam perueniunt. Quorum ergo Paulus 1. ad Corinth. 12. ad spiritus sancti gratiam reuocat, quod alij dentur generalium alij interpretatio sermonum: Quorum etiam ut refertur in actibus apostolicis cap. 2. Iudeorum multitudo ex omni natione, quæ sub cælo est, mente confusa fuit, quoniam audiebat unusquisque lingua sua loquentes Apostolos? Quorum stupebant omnes, & mirabantur dicentes, nonne ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilæi sunt, & quomodo nos audiimus unusquisque linguam nostram, in qua nati sumus, Parthi, & Medi & Ælamitæ, &c. Certè ex contraria sententia fiet, nihil hæc & similia miraculi, nihil habere supra naturæ cursum, nihil quod eius vires superet.

22

Assero secundo. Voces primitiue non paucae omnino arbitrarie significant, omnique peculiari in rebus fundamento ad has potius quam illas representandas carent. Probatur in primis ex Augustino cap. 6. dialecticæ ubi sic ait; innumerabilia sunt verba, quorum ratio reddi non possit. Aut non est, ut ego arbitror. Aut latet, ut Stoici contendunt. Vtcrius secundo. Litteræ scriptæ, seu characteres, cum sint primitiue, nec aliæ deriuentur ab aliis, nullum tamen habent fundamentum, cur ita potius quam aliter significant. Quo enim fundamento scriptio apud Græcos significans elementorum omnium primum, Alpha scilicet, illud potius quam Omega, Omicron, aut Gamma significat? Similiter ergo in præsentī &c. Denique à priori. Potissima ratio Stoicorum huic secundæ assertioni nostræ potissimè aduersan-

tium